

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Waldemar Kryślak (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Gulczyńska SA Roman Stachowiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2013 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko (...) **spółce jawnej z siedzibą w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 21 lutego 2013 r., sygn. akt IX GC 562/12

1. **apelację oddala;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

M. Gulczyńska W. Kryślak R. Stachowiak

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 lutego 2013r. Gospodarczy Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanej (...) Spółki Jawnej z siedzibą w P. na rzecz powódki (...) Spółki z o.o z siedzibą w W. kwotę 1.786.516,27 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 grudnia 2011r i kosztami procesu.

Sąd I instancji ustalił w motywach rozstrzygnięcia, że strony zawarły w dniu 8 lutego 2010 roku umowę, w której zobowiązały się do współpracy w zakresie sprzedaży opon. W ramach tej współpracy pozwana zobowiązała się do zakupu w kolejnych okresach rozliczeniowych od powódki opon w ilości, rodzaju i według marek wyszczególnionych w kontraktach obowiązujących dla każdego okresu, powódka zaś zobowiązała się do sprzedaży pozwanej zamówionych opon z określonymi w każdym okresie rozliczeniowym rabatami. Strony zawarły także Bazowy Kontrakt Handlowy,

którego integralną częścią były Generalne Warunki. Zgodnie z tym kontraktem, kupujący składać miał zamówienie potwierdzone przez sprzedającego, zaś oryginał faktury wysłany pocztą oznaczać miał przyjęcie przez sprzedawcę zamówienia oraz zaakceptowanie przez obie strony warunków umowy.

W ramach współpracy handlowej pozwana złożyła u powódki zamówienie na opony, za które powódka wystawiła kupującej faktury rozliczeniowe VAT za numerami:

- (...) z dnia 17 czerwca 2011 roku na kwotę 353.879,56 zł,
- (...) z dnia 21 czerwca 2011 roku na kwotę 380.907,51 zł,
- (...) z dnia 1 lipca 2012 roku na kwotę 362.820,00 zł,
- (...) z dnia 11 lipca 2012 roku na kwotę 221.139,51 zł,
- (...) z dnia 27 lipca 2012 roku na kwotę 101.227,62 zł,
- (...) z dnia 29 lipca 2011 roku na kwotę 114.106,61 zł,
- (...) z dnia 10 sierpnia 2011 roku na kwotę 110.339,07 zł,
- (...) z dnia 11 sierpnia 2011 roku na kwotę 36.431,12zł,
- (...) z dnia 17 sierpnia 2011 roku na kwotę 105.665,27 zł

Zgodnie z upoważnieniem z dnia 13 listopada 2007 roku faktury VAT nie musiały być podpisywane przez pozwaną.

Sprzedane opony zostały dostarczone i wydane pozwanej, która jednak ceny ich sprzedaży na podstawie wystawionych faktur VAT nie zapłaciła. Należności z faktur nie zapłaciła także po wezwaniu jej w piśmie z dnia 16 grudnia 2011 roku przez powódkę do zapłaty wierzytelności z faktur w łącznej wysokości 1.786.516,27 zł z ustawowymi odsetkami za czas opóźnienia.

W sprzeciwie od upominawczego nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu elektronicznym pozwana domagała się odrzucenia pozwu ewentualnie oddalenia powództwa i zarzuciła, że pomiędzy stronami toczy się już spór przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy pod sygn. IX GNs 8171/11, o dowód z akt sprawy której wniosła, a zawisłość sporu uzasadnia odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt. 2 k.p.c. Zarzuciła też, że do pozwu strona powodowa nie dołączyła dowodów istnienia wyszczególnionych tam wierzytelności, dowodów zawarcia umów sprzedaży oraz specyfikacji sprzedanych towarów i dowodów ich wydania nabywcy.

Po przekazaniu sprawy właściwemu Gospodarczemu Sądowi Okręgowemu w Poznaniu pozwana podniosła zarzut prekluzji dowodowej i domagała się pominięcia dowodów z dokumentów zamówień opon, listów przewozowych ze specyfikacją dostarczonych jej towarów, księgi przesyłanej jej korespondencji zgłoszonych przez powódkę w piśmie procesowym z dnia 17 grudnia 2012r. Sąd I instancji w postanowieniu z dnia 7 lutego 2012 roku dopuścił jednak dowód z tych dokumentów i podniósł, że z ich złożeniem powódka się nie spóźniła, bowiem w początkowej fazie postępowanie toczyło się według przepisów o elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym rygory prekluzji dowodowej nie znajdują zastosowania. Co więcej, również zmiana trybu po skutecznym wniesieniu sprzeciwu i utracie mocy przez nakaz zapłaty, nie oznaczała obowiązku powódki przedłożenia wszystkich dowodów, gdyż zarządzeniem dnia 5 lipca 2012 roku został on wezwany jedynie do przedłożenia dokumentów, na które powoływał się w pozwie. Dopiero w dniu 3 grudnia 2012 roku została ona zobowiązana do złożenia wszystkich dowodów w terminie 14 dni, który to obowiązek wykonała w piśmie procesowym z dnia 17 grudnia 2012r. Trudno było przy takiej sekwencji zdarzeń zarzucać powódce niezłożenie w terminie wszystkich dokumentów ze skutkiem pominięcia dowodów. Zwłaszcza, że prekluzja dowodowa przewidziana w art. 479¹² § 1k.p.c. nie ma charakteru bezwzględnej i nie można wymagać od powódki, aby powoływała w pozwie wszystkie dowody na okoliczności, których przed wytoczeniem powództwa pozwana nie

kwestionowała. Ponadto ewentualna potrzeba powołania dowodów w późniejszym terminie, każdorazowo podlega ocenie sądu i nie może odbywać się kosztem możliwości merytorycznego wyjaśnienia sprawy. W procesie potrzeba taka powstała dopiero w związku z uzupełnieniem przez pozwaną sprzeciwu od nakazu zapłaty w piśmie z dnia 4 października 2012r., w którym sformułowała w sposób precyzyjny, odwołując się do konkretnych zapisów umów łączących strony, swoje zastrzeżenia dotyczące braku przedłożenia przez powódkę dowodów zamówień, jak również dowodów odbioru towaru. Dlatego też, dopiero wówczas zaktualizował się obowiązek przedłożenia przez nią dokumentów mających potwierdzić zarówno składanie przez pozwaną zamówień na określone towary, jak również wydanie przez pozwanego przedmiotu sporu pozwanemu.

Sąd pierwszej instancji zauważył, że co prawda pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniósł zarzut zawisłości sporu oparty na art. 199 pkt. 2 k.p.c., jednakże powód okoliczności tej zaprzeczył wykazując, że pomiędzy stronami toczy się kilka postępowań sądowych, w tym wskazywane przez pozwanego pod sygn. IX GNc 8171/11 i wyjaśnił, iż roszczenia objęte sporem w niniejszej sprawie nie są tożsame z roszczeniami, których powódka dochodzi we wskazanym postępowaniu. Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że wobec niepodnoszenia przez pozwaną powyższego zarzutu w kolejnych pismach procesowych składanych w sprawie, uznać należy, iż został on przez nią cofnięty.

W ocenie Sądu, powód ze swojego zobowiązania wywiązał się w sposób należyty, gdyż przyjął i wykonał złożone przez pozwaną zamówienie, z dostarczeniem towaru i wystawieniem faktur VAT. Wykonanie umowy powódka wykazała dokumentami, których to dowodów pozwany ani nie zakwestionował, ani też nie przedstawił dowodów zaprzeczających powstaniu wiarygodności o zapłatę ceny. Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że powódka wykazała, że doszło do zawarcia z pozwaną umów sprzedaży opon na podstawie składanych przez nią zamówień i wystawionych faktur, a listami przewozowymi potwierdzającymi wydanie pozwanej zamówionego towaru, że doszło też do wykonania umów.

O odsetkach od zasądzonego świadczenia głównego Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.p.c. przyjmując, że pozwana pozostawała w opóźnieniu z jego zapłatą od dnia 13 grudnia 2011r., albowiem we wszystkich fakturach objętych pozwem w niniejszej sprawie dzień 12 grudnia 2011r. wskazany był jako termin ich płatności.

W apelacji od powyższego wyroku pozwana zarzuciła:

1. naruszenie przepisu art. 227 k.p.c. w związku z art. 217§2 k.p.c. polegające na niewyjaśnieniu okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia przez pominięcie wniosku pozwanej o przeprowadzenie dowodu z akt Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy o sygn. IX GNc 8171/11, a w konsekwencji nieustalenie, czy w sprawie występuje negatywna przesłanka procesowa w postaci zawisłości sporu

i wniosła o rozpoznanie tego wniosku złożonego w sprzeciwie od nakazu zapłaty oraz o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i odrzucenie pozwu, a także o zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje,

a w wypadku nieuwzględnienia zarzutu zawisłości sporu domagała się zmiany zaskarżonego wyroku w całości i oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powódki zwrotu kosztów procesu zarzucając:

2. naruszenie przepisu postępowania- art. 479¹² § 1 k.p.c. przez bezzasadne dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów w postaci oświadczenia - upoważnienia z dnia 13 listopada 2007 roku, zamówienia opon zimowych F., zamówienia różnych opon zimowych, korespondencji elektronicznej stron z dnia 14 czerwca 2011 roku, listów przewozowych, oświadczenia działu obsługi klienta, tabeli z zestawieniami sprzedaży sporządzonej przez powódkę, jej księgi korespondencji powódki, w sytuacji gdy:

a. wspomniane dokumenty oraz okoliczności faktyczne związane z powyższymi środkami dowodowymi nie zostały przez powódkę powołane w treści pozwu, a dopiero w piśmie procesowym z dnia 17 grudnia 2012 roku, zaś w niniejszej sprawie brak było okoliczności usprawiedliwiających powołanie twierdzeń i dowodów na późniejszym etapie postępowania,

b. przytoczenie spóźnionych twierdzeń i wniosków dowodowych w świetle powołanego przepisu wymaga wykazania okoliczności uzasadniających ich powołanie, czego powódka jednak nie uczyniła,

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Co do podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 227 w związku z art. 217 § 2 k.p.c. przez nieuzasadnione pominięcie przez Sąd pierwszej instancji dowodu z akt sprawy o sygn. IX GNc 8171/11 Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy mającego istotne znaczenie dla wyjaśnienia podniesionego w sprzeciwie od upominawczego nakazu zapłaty zarzutu zawisłości sprawy, to zauważyć należy, że już po ustanowieniu profesjonalnego pełnomocnika, jak podnosi się w apelacji, złożył on w trybie art. 505⁽³⁷⁾ § 3 k.p.c. pismo z dnia 4 października 2012 roku uzupełniające sprzeciw wniesiony przez stronę pozwaną bez pomocy pełnomocnika, o skutkach odpowiedzi na pozew, w którym zarzutu zawisłości sporu już nie ponowił po wskazaniu przez stronę powodową na wielość postępowań toczących się pomiędzy stronami i numerów faktur, z których wierzitelności dotyczy postępowanie w sprawie IX GNc 8171/11 przed sądem warszawskim. Gdy w odpowiedzi na pozew złożonej przez profesjonalnego pełnomocnika i w kolejnym piśmie procesowym z dnia 21 stycznia 2013 roku strona pozwana nie wypowiadała się co do twierdzeń strony przeciwnej o powtarzanych przez nią w piśmie procesowym z dnia 17 grudnia 2012 roku faktach wskazujących na inny przedmiot sporu toczącego się pomiędzy stronami przed sądami warszawskimi, to - mając na uwadze wyniki całej rozprawy - Sąd uprawniony był uznać fakty te za przyznane (art. 230 k.p.c.), niesporne między stronami, a zatem i nie mające istotnego znaczenia w sprawie, choć nieporadnie w pisemnym uzasadnieniu wskazał, że zarzut zawisłości sporu uznał za cofnięty przez skarżącą. Ponieważ zaś nie były to fakty nowe i dowody, których potrzeba powołania przez stronę pozwaną powstała w postępowaniu apelacyjnym, stąd i zgłoszony przez nią w apelacji wniosek o przeprowadzenie dowodu z „akt sprawy Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy, sygn. akt: IX GNc 8171/11” nie był usprawiedliwiony w rozumieniu art. 381 k.p.c.

Nieuprawniony był także zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 479¹² § 1 k.p.c. przez nieuwzględnienie reguł prekluzji określonych w tym przepisie. W sytuacji, gdy na postępowanie reklamacyjne przed procesem, z wezwaniem do dobrowolnego spełnienia żądania, pozwana w ogóle nie zareagowała, nie podejmując próby wyjaśnienia spornych kwestii w drodze rokowań, nie sposób było wymagać od strony powodowej, aby pod prężeniem rygorów systemu prekluzyjnego przewidziała zarzuty, jakie może podnosić strona przeciwna w odpowiedzi na pozew wobec zawartych w nim twierdzeń o niezapłaceniu ceny sprzedaży opon.

W elektronicznym postępowaniu upominawczym nie stosuje się przepisów o innych postępowaniach odrębnych (art. 505⁽²⁹⁾ k.p.c.), a w pozwie powód powinien wskazać tylko dowody na poparcie swoich twierdzeń, bez ich dołączania (art. 505⁽³²⁾ § 1 k.p.c.). Dochodząc zapłaty ceny na podstawie kontraktów sprzedaży, powódka w pozwie wskazała na dowody z tych kontraktów, na dowody z faktur sprzedaży i nieskutecznego przedprocesowego postępowania reklamacyjnego, w które strona pozwana w ogóle się nie wdała. Antycypowanie w tych okolicznościach, że kupujący w odpowiedzi na pozew zaprzeczy powstaniu obowiązku umownego co do wymienionych w fakturach opon, a nawet zaprzeczy faktowi wydania mu opon przywożonych z (...) i (...)wykraczało poza potrzeby wskazania w pozwie twierdzeń i dowodów bezpośrednio uzasadniających żądanie, zwłaszcza gdy pozyskanie takich dowodów wymagało ściągnięcia listów przewozowych od przewoźników zagranicznych. Potrzeba powołania tych dowodów powstała po zaprzeczeniu sprzedaży opon przez skarżącą i strona powodowa przedstawiła je bez zbędnej zwłoki celem wykazania prawdy materialnej, której nie może przesłaniać nieracjonalne stosowanie reguł prekluzji, w oderwaniu od procesowej potrzeby przytaczania faktów i dowodów przez strony.

Z tych względów pozbawioną uzasadnionych podstaw apelację pozwanej należało na podstawie art. 385 k.p.c. oddalić, o kosztach postępowania odwoławczego rozstrzygając zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., i na tej podstawie zasądzając od pozwanej na rzecz powódki zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 zł, według stawki obliczonej na podstawie § 6 pkt. 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 2

Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.)

SSA Małgorzata Gulczyńska SSA Waldemar Kryślak SSA Roman Stachowiak